

İSTANBUL , BEŞİKTAŞ

MD 67

YAHYA EFENDİ MEDRESESİ

TB (3-37)

TE (3-38)

TM (3-37)

AKF.SY.İ 35

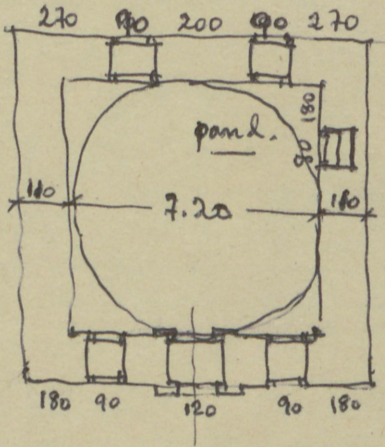
BOĞAZICI ÜNİVERSİTESİ

REKTÖRLÜK

Yahya Efendi Dar-ül-Kur'anı

kerbke çapı 7.20
duvar kal. 1.40

pen. 2 keth

KATALOG NO.
LEVHA NO.

YAHYA EFENDİ¹ (ÇELEBİ) DERGÂHI

Yeri: İstanbul, Beşiktaş. Yahya Efendi Çakmazı.
Yaptıran: Türbe Sultan II. Selim tarafından yaptırılmıştır.
Yapılış tarihi: 1569 (977 H.)
Kitâbesi: Yok.

Yahya Efendi Dergâhı bugün kare biçiminde iki kârgir yapı ile bunların etrafında bulunan ve XIX. yüzyıldâ yenilenen ahşap yapılardan -- semahane ve tekke odaları -- teşekkül eden bir külliye'dir. XVI. yüzyıldâ Sinan tarafından yapıldığı bilinen kârgir kısımlar dersane ile türbedir.

DERSHANE

Tezkerelerde adı "medrese" olarak geçen bina bir kenarı 9,40 m. olan dörtköşe bir yapıdır. Bu tek kubbeli bina ya bir dar ül-kur'adır ve tezkerelere yanlışlıkla medrese şeklinde geçmiştir, ya da talebe hücreleri sonradan yıkılıp kaybolan küçük bir medresenin dershanesidir.

Ahşap yapılar dershanenin üç yanını sarmış durumdadır (verilen resimlerde dershanenin doğu cephesi serbest görünüyorsa da bu duvara da bitişik bir bina vardır). Fakat Boğaza bakan cephesi açok olup dershanenin orijinal durumunu göstermektedir.

Pendantifler üzerine binen kurşun kaplı kubbe üç sıra tuğla hatıllı taştan beden duvarlarına sekiz köşeli alçak bir kasnakla oturur.

Dershanenin kapısı kuzeydedir. Kapının sağına ve soluna altlı üstlü birer pencere konulmuş, aynı tertip mukabilinde (güneyde) tekrarlanmıştır.

Doğuda ve batıda pencere yoktur.

Alt pencereler mermer söveli, tuğladan örülmüş sivri kemerli üst pencereler alçı şebekelidir.

Dershanede bulunan tek süs unsuru kubbe eteği ile pendantiflerin kenarlarını belirten kırmızı boya bordürüdür.

(BALTACI, 112-113)

MD-67

Yakya Efendi Medresesi

Bânisi, Berihâtâşî Yakya Efendidir. Babası Ömer Efendi, Şamdan Anadolu'ya gelerek Trabzon'da ikamet ettiği zaman 900/1494-5 tarihinde Kanuni ile aynı hafta da dünyaya gelmiş ve araların da süt kardeşlik tesis edilmiştir. İlim tahsil ettikten sonra İstanbul medreselerinde müderrislik yapmıştır. Tekaül olduktan sonra Berihâtâş'a çekildi, ölünceye kadar orada kaldı. Ölümünü Atâî'ye göre 978/1570-1, Âli'ye göre 979/1571-2'dir.

Yakya Efendi mescidi, dergâhı ve türbesi || ayaklıdır. Dergâh ve mescid çeşitli tamirler görmüştür. Kaynaklarda röze edilen hamam ise mevcut değildir.

Medresenin tesis tarihi bilinmiyor. Atâî orada bulunan çeşmenin tarihini 945/1538-9 olarak gösteriyor. Eğer çeşme Yakya Efendiye ait ise henüz Sahn'da müderris iken Berihâtâş'ta tesisler yaptırılmaya başladığını gösterir. Paye bakımından 947/1540-1 tarihinden önce otuzlu olduğuna göre (Atâî, s.16)

medresenin 945'de yapılmış olunan imhân dışı değildir.